

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ (ĮSTAIGŲ) TRANSPORTO IŠLAIDŲ VERTINIMAS

2007 m. gruodžio 29 d. Nr. VA-20-9P-19
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento direktorės Zitos Valatkienės
2007-04-11 pavedimą Nr. 20-9P

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Rita Buidovienė (grupės vadovė)
Liudvikas Smilgevičius
Kristina Binkytė
Laurynas Bilkis (nuo 2007-06-26)

Auditas pradėtas 2007-04-11
Auditas baigtas 2007-12-29

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Biudžetinėse įstaigose įsigyti ir naudojami tarnybiniai lengvieji automobiliai bei kitas transportas yra valstybės ilgalaikis materialusis turtas, kuris turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis visuomenės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais.

Audito tikslas – tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidų įvertinimas efektyvumo požiūriu.

Audito subjektas – 62 valstybės įstaigos (institucijos), iš jų: 13 ministerijų, 10 apskričių viršininkų administracijų, 12 valstybinių aukštųjų mokyklų ir 27 kitos biudžetinės įstaigos.

Audito metu vertinome:

- Tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidas, tenkančias vienam įstaigos (institucijos) darbuotojui ir vienam tarnybiniam automobiliui pagal atskiras įstaigų (institucijų) grupes.
- Įstaigų (institucijų) vadovams priskirtų tarnybinių lengvųjų automobilių kuro sunaudojimą 100 km.
- Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tik tarnybiniams tikslams kontrolės užtikrinimą.
- Automobilių nuomos ir veiklos nuomos teisėtumą.
- Tarnybinių lengvųjų automobilių vairuotojų darbo apmokėjimo teisėtumą.

Audito metu nustatyta:

Tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidos kiekvienais metais didėja.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 17 d. nutarime Nr. 1341 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo biudžetinėse įstaigose“ nenurodyta, kokios įstaigų išlaidos turi būti priskiriamos tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidoms, skaičiuojant išlaidų dydį tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti arba jiems nuomoti. Minėti išlaidų dydžiai nesuteikia galimybės kontroliuoti visų įstaigos išlaidų, susijusių su tarnybinio transporto išlaikymu ir naudojimu.

Biudžetinėse įstaigose vidaus kontrolės procedūros yra nepakankamai veiksmingos, kad užtikrintų efektyvų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą ir užkirstų kelią šių automobilių naudojimui ne pagal paskirtį. Naudojami automobilių kelionės lapai gali būti efektyvi tarnybinio transporto išlaidų, automobilių ridos ir kuro sunaudojimo kontrolės priemonė tik tuo atveju, jei jie tinkamai užpildyti ir juose pažymėtas kiekvienas važiavimo maršrutas.

Didžiausią ministerijų transporto išlaikymo išlaidų dalį sudaro ministrų reikmėms išnuomotų automobilių nuomos mokestis, tačiau nuomojamų automobilių vertė Vyriausybės nereglamentuota.

Kompensacija už netarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą neturi būti mokama už laikotarpį, kai valstybės tarnautojas yra išvykęs į tarnybines komandiruotes ne nuosavu automobiliu, o bendru tarnybiniu įstaigos transportu kaip komisijos ar delegacijos narys arba kai jam apmokamos tarnybinės komandiruotės kelionės išlaidos kitomis transporto priemonėmis.

Vienose ministerijose vairuotojai priskirti darbininkų kategorijai, o kitose ministerijose vairuotojai užima vyresniojo specialisto ar specialisto pareigys. Skirtumas tarp specialistams ir darbininkams nustatyto tarnybinio atlyginimo yra daugiau kaip du kartus didesnis. Pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą viršvalandiniai darbai vairuotojams neleidžiami, todėl kelionės lapuose ir darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nurodomi tikrovės neatitinkantys duomenys.

Lietuvos ir kitų Europos Sąjungos valstybių gerosios praktikos pavyzdžiai, naudojant tarnybinius lengvuosius automobilius, rodo, kad yra įvairių būdų ir priemonių, kaip taupyti valstybės biudžeto lėšas, efektyviai naudoti tarnybinius lengvuosius automobilius.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlyta nustatyti ir patvirtinti naujus išlaidų tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti arba jiems nuomoti dydžius, kurie būtų pagrįsti biudžetinių įstaigų atliktais tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidų apskaičiavimais ir analize, reglamentuoti naujų ir naudotų transporto priemonių veiklos nuomos paslaugas, nustatant nuomojamų automobilių maksimalią vertę bei reglamentuoti kompensacijų už netarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą mokėjimą taip, kad kompensacija nebūtų mokama už laikotarpį, kai darbuotojas yra išvykęs į tarnybines komandiruotes ne nuosavu automobiliu.

Siekiant taupiau naudoti valstybės biudžeto lėšas, pasiūlyta Vyriausybei apsvarstyti galimybę parengti griežtos atskaitomybės kelionės lapo formą biudžetinėms įstaigoms ir nustatyti jo pildymo tvarką, perduoti Vyriausybės kanceliarijai Vyriausybės narių (ministrų) pareigybinių tarnybinių lengvųjų automobilių aptarnavimą, stambinti biudžetinių įstaigų tarnybinių lengvųjų automobilių autoūkius, prijungiant juos prie įstaigų, įdiegusių elektronines automobilių parko kontrolės sistemas, taikyti kitų ES valstybių patirtį, limituojant ir apmokestinant pareigybinių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą asmeniniams tikslams. Taip pat pasiūlyta spręsti klausimą dėl biudžetinių įstaigų tarnybinių lengvųjų automobilių privalomo žymėjimo logotipais ar kitais būdais.

Siekiant išvengti skirtingo biudžetinių įstaigų vairuotojų darbo apmokėjimo, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pasiūlyta spręsti klausimą, ar šie vairuotojai turi būti priskirti darbininkų kategorijai, ar specialisto pareigybei.